KITTILÄN KUNTA
25. 8. 2025
Nro 473/11.05.03/2025

Valtuustoaloite Ounasjoen tilan ja kuormituksen selvittämiseksi

Ympäristö.fi: Ounasjoki on Natura-suojeltu, suurin virtaavista patoamattomista joista Suomessa. Ounasjoki on yläosaltaan luonnontilainen ja Kittilän ja Rovaniemen välillä lievästi kuormitettu. Ounasjokivarsi on maisemaltaan vaihteleva, ja Könkään ja Kaukosen kylät sekä Ounasjokivarsi Molkokönkään ja Sinetän välillä on arvioitu valtakunnallisesti arvokkaiksi maisemakokonaisuuksiksi. Ounasjoen varrella on edustavia tulvaniittyjä ja tulvametsiä, joista Ounasjoen suiston saaret muodostavat laajimman tulvaniittyalueen. Joen yläosassa vesi on lievästi humuspitoista ja niukkaravinteista. Joen alajuoksulla veden humus- ja ravinnepitoisuudet hieman kasvavat, mutta ravinnepitoisuudet ovat edelleen karulle vedelle ominaisia. Ounasjoessa on hyvä luontainen harjuskanta, mutta taimenkannat ovat melko heikot joen yläosaa lukuunottamatta. Ounasjoessa on luontainen siikakanta, mutta siihen on istutettu myös vaellus-, pohja- ja planktonsiikaa.

Kittilän kunnassa on tehty erilaisia vesistöjen kunnostamispäätöksiä ja virkistyskäyttöä edistäviä hankkeita kuluneina vuosina. Ounasjoki on luontoarvoiltaan, kulttuuriarvoltaan ja virkistysarvoltaankin mittaamattoman arvokas ja erityinen joki, joka virtaa läpi koko Kittilän kunnan. Ounasjoen tila on kuormittunut Kittilän alueella ja vesistön tilasta on varsinkin kunnan eteläpäässä suuri huoli. Kuntalaiset ovat havainneet kalakantojen vähenemistä ja vedenlaadun heikkenemistä, mm. haju-, lima- ja vaahtohaittoja.

Ounasjoessa toteutetaan jo ainakin Kittilän kunnan, Levin Vesihuollon ja Agnico Eagle Finland Oy:n Kittilän kaivoksen toimesta yhteistarkkailua. Ounasjoen vesistöntarkkailuohjelma on hyväksytty Lapin ELY-keskuksessa ja sen koordinoinnista vastaa Kemijoen vesiensuojeluyhdistys. Tarkkailuohjelmaan ei kuulu päästöt.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Kittilän kunta

- Kokoaa Ounasjoen tilaa ja kuormitusta koskevat olemassa olevat tiedot valtuustolle ja kuntalaisille
- Kutsuu Ounasjoen alueen toimijat ja yhteisöt, (esim. osakaskunnat, yhdistykset, yritykset, kalastuskunnat, kunnat, maanomistajat) kunnanvaltuuston sekä aiheesta kiinnostuneet kuntalaiset yhteistilaisuuteen kuulemaan ja keskustelemaan vesi- ja ympäristöasiantuntijoiden johdolla Ounasjoen tutkitusta tilasta sekä mahdollisista lisä-kartoitustarpeesta ja jatkotoimenpiteistä
- Varaa talousarvioon tarvittavan summan tilaisuuden ja jatkotoimenpiteiden selvittämiseksi sekä mikäli se em. tilaisuudessa todetaan tarpeelliseksi, myös Ounasjoen päästöjen kartoittamiseksi

Kittilässä 25.8.2025
Saana Veltheim, VIHREÄT [redacted]

[redacted]